

IN MEMORIAM

Arh. Leonid Lenarčič, AADipl. MA
(24. julij 1932–31. marec 2011)

Prostor in čas sta bila duhovni svet in poglavitno vodilo arhitekta Leonida Lenarčiča v njegovih prizadevanjih za stvaritev lepšega in boljšega fizičnega sveta. Večkrat težko razumljen s strani strokovnjakov, vajenih in naučenih načrtovanja vsega, kar je v prostoru, je trmasto in do konca vztrajal na svoji poti uveljavitve prostorskega načrtovanja. Velikokrat je poudarjal, da se s tem ne bi ukvarjal, če bi se za področje zanimali drugi strokovnjaki. Verjetno je zaradi tega zanemarjal, vsaj v dejavnem smislu, temo, ki ga je sprva prevzela – vizualni svet in preučevanje ambientalne strukturiranosti okolja. Z delom Percepcijski aspekti mestne vizualne oblike je diplomiral na prestižni angleški podiplomski šoli za arhitekturo Architectural Association School of Architecture in nato kot urbanist delal v mestni upravi v Londonu. Strukture in sistema pa ni iskal le v vizualnem svetu, temveč prav povsod, kamor sta ga zanesla bogata življenjska pot ali zanimanje.

V članku Metodologija prostorsko strukturiranega prostorskega planiranja (1994) je povzel svoje dolgoletne raziskave na področju teorije in metodologije prostorskega načrtovanja in podal navodila o tem, kako sistemsko zasnovati prostorski razvoj Republike Slovenije – na osnovi modela, ki naj zagotovi, da novi prostorski načrt Republike Slovenije ne bo le povzeten razvojnih težnj sektorjev. Sledila je serija vrhunskih znanstvenih raziskav na področju kriterijev in kazalcev prostorskega razvoja, ki je dosegla vrhunec v izdelavi računalniškega programa za analizo stanja prostorskega razvoja na podlagi vnaprej opredeljenih kriterijev in kazalcev. Računalniški program je bil uspešno predstavljen v okviru mednarodnega projekta CONSPACE, Interreg IIIB Cadses (2006). Zasluga arhitekta Lenarčiča je, da imamo na voljo računalniško podprte kazalce prostorskega razvoja, s katerimi je mogoče, med drugim, objektivno izvesti prostorsko regionalizacijo Republike Slovenije.

Okoljsko izredno občutljiv ne le v vizualnem smislu je bil aktiven član Društva za varstvo okolja, v okviru katerega je poskušal izboljšati prometne načrte Ljubljane. Zvest sebi je prizadevanja kronal z več raziskavami v okviru Urbanističnega inštituta Republike Slovenije in s sintezno študijo Urbanistično ambientalni vidiki urejanja prometa v mestih (1985), s katero je odprl pot metodičnemu pristopu k trajnostnemu urejanju prometa v mestih.

Kot diplomant fakultete za arhitekturo v Beogradu Leonid Lenarčič ni bil le raziskovalec in teoretik, temveč tudi zelo uspešen urbanist in arhitekt. Tako je v delovni skupini Urbanističnog zavoda skupaj z Milutinom Glavičkim, Milosavom Mitićem, Dušanom Milenkovićem in Urošem Martinovićem leta 1960 izdelal Plan centralne zone Novega Beograda, na podlagi katerega je bil izdelan Regulaijski plan Novega Beograda (1962). Slednji je služil kot osnova za podrobne razdelave vse do 80-ih let. Vrhunec njegove poti urbanista je Detajlni urbanistični plan za stanovanjski kompleks »Potamišje« v Pančevu (1991), v katerem je ponovno vpeljal robno – ulično zazidavo kot najracionalnejšo in najfunkcionalnejšo obliko urbanističnega načrtovanja. Razpad Jugoslavije je prekinil možnosti sodelovanja pri izvedbi načrta, kot se je to zgodilo v primeru Novega Beograda. Arhitekt Leonid Lenarčič se je kot urbanist tudi sicer uveljavil v bivši domovini s sodelovanjem pri projektih, med katerimi izstopa Prostorska, prometna in ekološka študija o variantah cestnega povezovanja Trsta in Reke (1987).

V Novem Beogradu je skupaj z Mihailom Čankom, Miroslavom Mitićem in Ivanom Petrovićem projektiral stanovanjsko zgradbo B-9, blok 21, ki je bila zgrajena leta 1965 in na šestem beograjskem trienalu svetovne arhitekture uvrščena med 100 arhitektonskih dosežkov, ki so zaznamovali 20. stoletje v Beogradu, ter velja za ikono modernizma v teh krajih.

Uroš Martinović, Milutin Glavički, Milosav Mitić,
Leonid Lenarčič in Dušan Milenković, Plan centralne zone
Novega Beograda, 1960

S smrtjo arhitekta Leonida Lenarčiča smo izgubili vsestranskega raziskovalca, prostorskega načrtovalca, urbanista, prometnega načrtovalca in arhitekta, čigar prispevki na vseh navedenih področjih nedvomno presegajo lokalno raven in Slovenci smo nanje lahko ponosni. Skromen, kot je bil, ni težil k promociji svojega dela in je bil posledično, glede na naravo današnjega časa, večkrat prezrt. Zato pa njegovo delo čaka, da ga nekdo obudi in koristno uporabi vsaj pri regionalizaciji Republike Slovenije ali pri izdelavi novega urbanističnega načrta Ljubljane.

Mag. Peter Gulič